

MAK 2030 algatamise alamtöörühmadesse probleemide esitamise vorm

1.	Probleemi sõnastus	Metsa raiumisel ei järgita maastikuplaneerimise põhimõtteid
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Hetkel ei planeerita metsade majandamist ruumiliselt ning see toob kaasa maastike killustumise ja vaesumise. Metsade majandamine on eraldisekskne ning seda ei mõelda läbi suuremal skaalal.</p> <p>Väljavõte kaasamisküsitlusest: „Maastikuarhitekti ja metsateadlane Toomas Muru koostas juhendi, kuidas raiete planeerimisega saab Eesti metsamaastik hoida tasakaalus ja kaunis. Muru, Toomas. 2004. Maastikuplaneerimise põhimõtted metsakasutuse planeerimises. Metsamaastiku visuaalse kvaliteedi ja kultuuripärandi hoiu kavandamine. Tartu: 81. T. Muru arvab, et EV ühiskond ei ole veel valmis metsamaastiku planeerimise nõudeid täitma. Sisuliselt on 14 aastaga ilus Eestile omane metsamaastik hävimas ka metsarikastes kohtades (Hiiumaa, Alutaguse, Vahe-Eesti, Soomaa, Palumaa, Lahemaa, Auga mets jt) lageraiemajandusega. Metsakasvatajatele tuleks õpetada maastikuhooldust, sest lageraie ja metsakultuurid muudavad oluliselt kodumaastikut asulate ja teede lähieümbruses aga ka õhust nähtavatena (droonivideod, aerofotod, lennumasinatega lendamine). Väga heaks õpikuks on: Hellström, Kristiina. 2010. Maastikuhooldus. Argo: 134. Metsaservade hooldamine on üks olulisemaid maastikuhoolduse abinõudest. 1. Maanteede ääres kasutame teemaastiku kujundamiseks ja vaadete avamiseks valikraiet ja kujundusraiet; 2. Raielangi piirjooned võiksid järgida metsakoosluste ja pinnamoe piirjooni, sirgeid langiservi püüetakse vältida; 3. Lageraielank jäägi metsaserva ja puistu varju, peita kulisside taha; 4. Nõlvadel raiutakse lanke piki horisontaale, künga harjal välditakse lageraiet; 5. Lageraielangile jäetakse puudegrupe ja langi keskele väikesed salusid; 6. Lageraielangile jäetakse tormikindlaid puid 50-70, siis ei tundu lank lagedana; 7. Vältida lageraiet ja kasutada teisi raieviise; 8. Väljaveoted väljuvad metsast käänuaga; 9. Ökoloogiliselt tõhus metsaserv, kus lageraiet ei kasuta on kahekordne kõrguse saavutanud küpse metsa kõrgus; 10. Põllumaade ja aasade metsastamisel tuleb ette näha tuleviku metsa kõrgusest tulenevate vaadete ja varjudega; 11. Looduslikule uuendusele jäetakse viienda boniteediga metsamaad ja sood, kus lageraiet ei tehtagi, ka puidust saadav tulu kehva mullaga on muu tuluga olematu.“</p>
3.	Miks see on tähtis?	Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 on oma visioonis muu hulgas välja toonud: <i>Loodusmaastikud ja traditsioonilised kultuurmaastikud on säilinud.</i>

4.	Kelle jaoks on see probleem?	Metsamaastike killustumine on ökoloogiline probleem, samal ajal on loodusmaastiku vaadete lõhkumine raietega probleem inimeste jaoks.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga, probleemi juured on eraldisepõhises majandamises.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Fakt on see, et hetkel arvestatakse metsade majandamise planeerimisel ainult naabereraldistega.
7.	Kas probleem on lahendatav	Jah
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Maastikud vaesuvad, keskkonnastrateegia aastani 2030 visiooni ei täideta, metsateemalised konfliktid ühiskonnas suurenevad.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	

1.	Probleemi sõnastus	Riigimetsa orienteeritus intensiivmetsandusele ja kasumile
2.	Probleemi kirjeldus	Puidu vajadus globaalselt pidevalt suureneb ning sellega seoses kasvavad puiduhinnad. Juba praegu on kasvanud ning tõenäoliselt kasvab lähiaastakümnetel eraomanike soov raiuda ning metsade majandamine erametsades intensiivistub. Riigimetsa roll uues olukorras, kuhu juba täna jõudnud oleme, peaks muutuma tulutoojast metsa ökosüsteemi teenuse hoidjaks ja pakkujaks (elurikkuse kaitse, kliimamuutuste mõju vähendamine, keskkonnakaitse, maastikukaitse, kultuuriväärtuste kaitse, rekreatsioon jne), kuid praeguseeni on kurss võimalikult kuluefektiivsel majandamisel ja eeskätt puidutulu suurendamisel.
3.	Miks see on tähtis?	Üha kasvavate puiduhindade ja turunõudluse juures muutub puidu varumine metsast järjest intensiivsemaks. See muudab ühtlasi kallimaks ja konfliktirohkemaks elurikkuse hoidmise eramaadel. Samal ajal aga seisame silmitsi üleilmse elurikkuse kaoga ja kliimamuutustega, mis sunnib suure keskkonnamõjuga tegevusi ümber hindama kõigis eluvaldkondades.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Ühiskond
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Probleemi juured peituvad RMK orienteerituses intensiivmetsandusele. RMK-l pole pikaajalist strateegilist plaani, kuidas arendatakse kõiki säästva metsanduse komponente tervikuna ning kuidas tulemuslikkust hinnatakse.

6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Riigi üha suurenenud dividendiootus. FSC metsamajandamise auditi tuvastatud probleemid. Riigimetsa majandamise kuvand avalikkuses (välja toodud ka kaasamisküsitlusel).
7.	Kas probleem on lahendatav	Jah
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Elurikkus metsamaastikes väheneb, ühiskonnas saavad hoogu metsateemalised konfliktid.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	

1.	Probleemi sõnastus	SMI meetodika ei ole läbipaistev
2.	Probleemi kirjeldus	SMI meetodika ülevaade on avaldatud 2010. aastal ilmunud raamatus Tomppo, E jt. <i>National Forest Inventories. Pathways for common reporting</i> . 2010. koos 37 teise riigi metsainventuuri meetodikatega. Pärast meetodika avaldamist on aga tehtud muudatusi, mida ei ole tervikuna avaldatud.
3.	Miks see on tähtis?	Kui SMI meetodika muudatused ei ole avaldatud ning terviklikult põhjendatud, on lihtne seada kahtluse alla SMI usaldusväärsus. Praegu on teadmine SMI meetodikast ühe ametkonna ühe osakonna käes, see peaks olema aga palju läbipaistvam info.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Riik ja ühiskond, metsmajandajad
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Probleem on saanud alguse sellest, et SMI meetodikat on muudetud ning nende muudatuste tausta, vajalikkust ei ole põhjendatud ega ole näidatud, milline on muudatuste mõju erinevatele metsa mõõdetavatele parameetritele. Aruannetes „Aastaraamat mets“ on tagantjärele muudetud erinevaid parameetreid, mis on SMI usaldusväärsus samuti kahandanud.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Toetavaks faktiks on SMI meetodika ilmumine viimati 2010. aastal, pärast mida ei ole meetodikat rahvusvahelisel tasemel eelretsenseeritavas väljaandes avaldatud. Lisaks on hulk olukordi, kus „Aastaraamat mets“ andmeid on tagantjärele muudetud ning muudatuste põhjuseid ei ole selgitatud.
7.	Kas probleem on lahendatav	Jah
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Metsateemalised konfliktid ühiskonnas suurenevad, usaldamatus riigiasutuste suhtes suureneb.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	